

De leden van de Gemeenteraad
Postbus 1
2650 AA BERKEL EN RODENRIJS

**Afdeling
Ruimtelijke Ontwikkeling**

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Arjan Koopman

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Fax

(010) 800 40 01

Verzenddatum 6 november 2018

Ons kenmerk U18.10482

Uw brief van

Onderwerp **Regionale ontwikkelingen en
positionering Lansingerland**

Geachte heer, mevrouw,

Lansingerland is volop in ontwikkeling. Met de uitgifte van bedrijventerreinen en realiseren van woningbouw hebben we een grote opgave liggen. Tegelijkertijd dienen nieuwe opgaven en uitdagingen zich aan. Deze brief is primair bedoeld om u te informeren, maar geldt tevens als uitnodiging om de komende tijd gezamenlijk stappen te zetten om de uitdagingen waar Lansingerland voor staat op te pakken en om te zetten in concrete projecten met politiek en maatschappelijk draagvlak.

Deze brief geeft u een beeld van de ruimtelijk-economische ontwikkelingen die (gaan) spelen en geeft inzicht in de dwarsverbanden tussen de afzonderlijke dossiers. Zo zijn keuzes op het gebied van vervoer van invloed zijn op mogelijke ontwikkelingen voor onder andere economie en wonen en heeft warmte-infrastructuur een direct effect op de ontwikkeling binnen onze Greenport.

In deze brief schetsen we allereerst de context. Dit doen we door eerst de ontwikkelingen in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en de strategische agenda te beschrijven. Vervolgens gaan we in op de positie van Lansingerland. Vanuit deze regionale context en de positionering van Lansingerland is samen met Zoetermeer en Pijnacker-Nootdorp gewerkt aan de Mission Paper Middengebied. Met de Mission Paper willen we deze grensoverschrijdende opgaven en uitdagingen gezamenlijk aanpakken en het gebied sterk positioneren middels een samenhangend en gebalanceerd gebiedsprogramma. Alvorens te komen tot de visie voor het Middengebied, geven we u met deze brief inzicht in de diverse regionale trajecten die hierop van invloed zijn. Per onderwerp wordt aangegeven welke vervolgstappen op dit moment zijn voorzien en op welke wijze we samen met u als gemeenteraad deze ontwikkelingen de periode willen inrichten.

Context in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag

Steeds meer mensen trekken naar een stedelijke omgeving. De verwachting is dat tot 2040 er in Zuid-Holland 240.000 woningen bij moeten komen, waarbij de vraag vooral is naar stedelijke en hoogstedelijke woonmilieus nabij OV-knooppunten. De regio maakt een mobiliteitstransitie door, waarbij de toekomstige groei van mobiliteit met name door OV en fiets zal worden opgevangen. De energie-

transitie is in volle gang en gemeenten worden daarin vanuit het Rijk centraal gepositioneerd als regisseur en facilitator. Dit alles heeft een grote ruimtelijke impact op de regio. Vanuit het Rijk, de provincie en de MRDH is verder veel aandacht voor het versterken van het OV-netwerk als drager voor duurzame ruimtelijk-economische ontwikkelingen. Het vertrammen van de ZoRo-lijn is daarvan een goed voorbeeld dat een direct effect heeft op Lansingerland. Een ZoRo-lichtrail draagt bij aan het oplossen van het mobiliteitsvraagstuk in het hart van de metropoolregio en tegelijkertijd krijgt hiermee de ruimtelijk-economische dynamiek in het gebied een enorme impuls op het terrein van wonen en werken in een metropolitane omgeving. Dit vraagt dan wel om een ruimtelijk-economische ontwikkelstrategie verdichting en intensivering van het ruimtegebruik belangrijke pijlers zijn. Daarnaast heeft ook het provinciale wegennet capaciteitsproblemen die met de toenemende verstedelijkingsdruk om aandacht vragen. Gemeenten krijgen in toenemende mate ruimte om te experimenteren bijvoorbeeld via de omgevingswet.

Vanuit diverse sectoren (o.a. economie, wonen, recreatie, energietransitie) druk ontstaat op de beperkt beschikbare ruimte. Om regie te houden en tijdig aanspraak te kunnen maken op regionale, nationale en Europese investeringsbudgetten zijn een duidelijke visie en bijbehorende regie nodig op ontwikkelingen die spelen. Dit om te voorkomen dat kansen onbenut blijven, investeringsmogelijkheden aan ons voorbij gaan en om zelf sturing te kunnen blijven geven. Het schaalniveau en de aard van deze uitdagingen vragen om meer en intensievere samenwerking met onze buurgemeenten. Ook overstijgen de energiebronnen- en systemen van de toekomst de gemeentegrenzen, waarbij er veel uiteenlopende belangen spelen. We spelen hier als gemeente tijdig op in en werken in toenemende mate samen met buurgemeentes, provincie, MRDH, Rijk en marktpartijen.

Dit vraagt om een actieve houding van de gemeente. Het is niet de vraag óf we dit moeten gaan doen, maar vooral hoe we hier mee omgaan en hoe we dit gaan oppakken. Deze brief geeft u een beeld van de ontwikkelingen die spelen en op welke wijze we samen met u als gemeenteraad deze ontwikkelingen de komende periode willen gaan inrichten.

Strategische agenda MRDH

Begin dit jaar is een nieuwe bestuursperiode aangebroken, voor de gemeenten in de MRDH en in MRDH-verband. Na drie jaar regionale samenwerking is dit een goed moment om de strategische opgaven van de regio aan te scherpen en te concretiseren en het reeds opgeleverde werk en de verschillende studies meer met elkaar te verbinden. Op dit moment wordt een interactief proces met en tussen alle 23 gemeenten doorlopen om te komen tot een strategische agenda tot 2022. Centraal staan de prioriteiten van de 23 gemeenten binnen de MRDH welke door bovengemeentelijke samenwerking zijn te realiseren. De MRDH organiseert dit proces, waarbij het aan gemeenten is om de agenda te vullen. Wethouder Arends zit in de bestuurlijke stuurgroep die dit proces begeleidt.

Gemeentelijke opgaven met regionale impact staan centraal in de nieuwe strategische agenda. Hun omvang, complexiteit en hun gemeentegrens-overstijgende karakter vragen om een regionale inzet en aanpak. Door de strategische agenda op te bouwen aan de hand van gedeelde opgaven met een regionale impact en schaal, wordt de strategische agenda geen abstract beleidsdocument, maar een agenda waarbij aan de hand van de geanalyseerde opgaven ook acties en vervolgstappen worden gedefinieerd. Vanuit de MRDH worden enkele regionale bijeenkomsten georganiseerd, waarvan de laatste bijeenkomsten op 15 november (Rhooen) en 30 november (Rijswijk) zijn. We adviseren u om hier heen te gaan en inbreng te leveren door daar met andere gemeenten in gesprek te gaan over de strategische opgaven. Daarnaast stellen wij ons voor u hierbij te betrekken tijdens een beeldvorming.

Positie Lansingerland

Gelegen in het hart van de Metropoolregio tussen Rotterdam en Den Haag is Lansingerland een scharnier-gemeente met volop kansen om te wonen, te werken en te recreëren. Met de komst van de MRDH in 2015 is Lansingerland niet langer de buitengrens van de Stadsregio Rotterdam, maar ligt het in het hart van de Metropoolregio. Met de centrale ligging in de Randstad, goed ontsloten via snelwegen (A12 en A13 en straks ook met de Verlengde A16), provinciale wegen (N209, N470 en N471) en goed openbaar vervoer, met in het bijzonder de zeer succesvolle Randstadrail, ligt er een stevig fundament. Het gedifferentieerde woningaanbod met circa 24.000 woningen in een rustig, aantrekkelijk woonmilieu met veel voorzieningen en omgeven door groen, maakt Lansingerland tot een van de populairste woon-gemeenten in de regio. Tevens hebben we een uniek glastuinbouwcluster met een hoog innovatief karakter. We hebben 800 hectare glas, 8.000 arbeidsplaatsen en 191 glastuinbouwbedrijven, waarvan 11 in de top 100 van de meest toonaangevende glastuinbouwbedrijven van Nederland. Met wereldmarkt-leiders als Koppert en Anthura en de aanwezigheid van Wageningen UR Glastuinbouw positioneren wij het gebied als mondiaal leidend op het terrein van innovatie. Dit alles wordt aangevuld met uitstekende logistieke dienstverlening op de bedrijventerreinen. In totaal heeft Lansingerland bijna 6.000 bedrijfs-vestigingen en volop recreatiemogelijkheden in de groen- en recreatiegebieden in en om onze kernen. We leveren hiermee een wezenlijke bijdrage aan de kracht van de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag en bieden volop kansen voor de hele regio. Om onze belangen goed te kunnen behartigen zijn we in diverse samenwerkingsverbanden (zoals MRDH, Greenport West-Holland, Corridor A12, woningmarktregio) actief.

Mission Paper Middengebied

De Alliantie Middengebied is een bestuurlijke samenwerking van de gemeenten Zoetermeer, Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. In deze mission paper stellen wij ons als doel een gezamenlijke positie te bepalen, omdat wij zien een unieke kans om wonen, economie, energietransitie/ klimaat-adaptatie, natuur en recreatie tot een samenhangend en gebalanceerd gebiedsprogramma te ontwikkelen. Deze opgaven en uitdagingen zijn grensoverschrijdend en vragen om een gezamenlijke aanpak met buurgemeenten. Samen met Zoetermeer en Pijnacker-Nootdorp delen we belangen en kunnen we een krachtig geluid afgeven. Daarnaast is het nodig om samen te werken om projecten op de agenda van onder andere Rijksoverheid en provincie te krijgen, omdat dit veelal alleen mogelijk is voor projecten die een regionale impact hebben.

In de Mission Paper Middengebied (T18.13202) geven de gemeenten hun visie op wonen, werken en recreëren in dit gebied en wat er voor nodig is om dit te realiseren. Uitgangspunt hierbij is een integrale aanpak die de woningbouwopgave koppelt aan andere maatschappelijke doelen. De Mission Paper Middengebied is de opmaat naar de overkoepelende visie voor het Middengebied. Tevens brengen we de Mission Paper Middengebied nu in het MIRT in (zie verderop in de brief). Dit om er voor te zorgen dat we als gebied laten zien dat we bezig zijn met een totaalvisie, maar ook om specifieke investeringen als het vertrammen van de ZoRo-lijn op de investeringsagenda van het Rijk te krijgen.

De drie gemeenten zien een unieke kans om wonen, economie, energietransitie/klimaatadaptatie, natuur en recreatie tot een samenhangend en gebalanceerd gebiedsprogramma te ontwikkelen. Het middengebied heeft unieke kwaliteiten en kan een stevige bijdrage leveren aan de agglomeratiekracht van de MRDH en provincie. Daarmee zal verstedelijking met ca. 17.500-29.500 woningen (onze groei-opgave van ca. 5.000-7.000 woningen, de schaa sprong van Zoetermeer van ca. 10.000-16.000 woningen en de groeiopgave van Pijnacker-Nootdorp van ca. 2.500-6.500 woningen) in het Middengebied bijdragen aan de versterking van de concurrentiekracht alsmede de ontwikkeling van nieuw en bestaand openbaar vervoer (waaronder lightrail). Dit alles ruimtelijk zorgvuldig ingepast, zodat de modernisering van de glastuinbouw wordt geborgd, de woningbouw wordt gebundeld en daarmee versnippering van het landschap wordt voorkomen. We moeten aan de slag om deze kwaliteiten te benutten. Dit vraagt om een samenhangende aanpak. In de Mission Paper doen de drie gemeenten een propositie wat het

Middengebied te bieden heeft, maar ook wat nodig is om dit te kunnen realiseren. Hierbij wordt ingezet op onder andere het verbeteren en uitbreiden fietsinfrastructuur, het wegnemen van knelpunten in de (provinciale) weginfrastructuur, het voorkomen van versnippering van landschap, het opwaarderen van de ZoRo-buslijn naar lightrail en frequentieverhoging van de E-lijn naar Den Haag.

De uitwerking van de ambities uit de Mission Paper Middengebied in een visie en concrete projecten gaan we samen met onze buurgemeenten doen. Samen met deze brief sturen wij u de Mission Paper Middengebied. De Mission Paper Middengebied zien we als startpunt voor de verdere uitwerking van een visie voor dit Middengebied. Hierin komt de samenhang van de diverse strategische dossiers samen. We zien deze Mission Paper als start om met u in gesprek te gaan over de visie en de samenhang van de diverse strategische dossiers. Het college wil u voorstellen om hierover een beeldvormende avond te organiseren.

Verstedelijking in Zuid-Holland

In de Randstad is sprake van toenemende verstedelijking. Het stedelijk gebied is populair als plek om te wonen, werken en recreëren. Voor de periode tot 2040 wordt verwacht dat er binnen de provincie Zuid-Holland 240.000 woningen nodig zijn om deze verstedelijking te kunnen accommoderen. Deze verstedelijking resulteert in een aantal samenhangende uitdagingen ten aanzien van woningbouw, bereikbaarheid, leefbaarheid en duurzaamheid. Uitdagingen waar Lansingerland ook mee aan de slag moet of positie over zal moeten innemen. Vanuit de behoefte voor woningbouw hebben acht gemeenten langs de Oude Lijn (van Dordrecht, Rotterdam, Den Haag tot Leiden en Zoetermeer) een strategie ontwikkeld om tot versnelde ontwikkeling van een 13-tal woningbouwlocaties te komen. Deze gemeenten hebben de handen ineen geslagen in wat zij noemen de Verstedelijkingsalliantie. Deze Verstedelijkingsalliantie heeft een bod neergelegd van circa 170.000 woningen. Doel is niet alleen om voldoende woningen te realiseren, maar vooral ook de juiste woning op de juiste plaats, met de juiste infrastructuur (OV, energie). Onderdeel van dit bod is ook de vraag aan het Rijk en provincie om te investeren in benodigde infrastructuur welke als randvoorwaarde gezien wordt voor deze ontwikkeling. Met de 170.000 woning op en om de Oude Lijn is nog niet voorzien in de totale behoefte aan woningen. Daarnaast lijken niet alle locaties die hierbij genoemd worden op korte termijn ontwikkelbaar. De druk op de woningbouwmarkt blijft de komende jaren onverminderd hoog. Dit vraagt van Lansingerland dat we positie innemen aangaande de bijdrage in de totale verstedelijking. Dit vraagt om een samenhangende visie en uitvoeringsagenda op woningbouw in relatie tot mobiliteit, verduurzaming en economie. Met de Mission Paper Middengebied hebben we hiervoor een eerste stap gezet, maar is verdere concretisering nodig.

Woningmarktafspraken

Naast de bovengenoemde verstedelijking doorlopen we momenteel het proces van het maken van nieuwe woningmarktafspraken binnen de regio Rotterdam-Rijnmond. In dit proces staat de opgave centraal dat binnen de gehele regio voldoende sociale woningen beschikbaar zijn welke evenwichtig verdeeld zijn over de gehele regio. Hiervoor hebben wij, zoals u weet, een bod neergelegd waarbij als uitgangspunt is genomen dat in de periode tot 2030 er 5.000-7.000 woningen gebouwd worden. Hiermee groeit Lansingerland in een passend tempo en vanuit een breed volkshuisvestelijk perspectief naar een omvang van 75.000 inwoners. Met brief U18.09805 hebben wij u reeds geïnformeerd over ons bod (U18.09184 + T18.12764) voor het maken van nieuwe woningmarktafspraken. Dit bod is onderdeel van de visie voor het Middengebied. Een technische toelichting op dit bod en het proces vindt plaats tijdens de beeldvormende avond op 6 november 2018. Het bod is input voor de regionale nieuwe woningmarktafspraken 2018-2030. De regionale woningmarktafspraken verwerken we in de actualisatie van de gemeentelijke woonvisie in 2019 en in de prestatieafspraken met de lokale corporaties en huurdersvereniging. Begin 2019 zal de provincie naar verwachting de nieuwe regionale woningmarktafspraken accepteren. Vervolgens kunnen toekomstige woningbouwplannen worden goed gekeurd.

MIRT

De investeringen van het Rijk in het ruimtelijk fysieke domein worden bepaald in het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport). In het MIRT werken Rijk, decentrale overheden (provincies, gemeenten, vervoerregio's, waterschappen), maatschappelijke organisaties en bedrijven samen om de concurrentiekracht, bereikbaarheid en leefbaarheid van Nederland duurzaam te ontwikkelen. Om aanspraak te maken op een Rijksbijdrage uit het MIRT is het nodig om nu in te zetten op wat we over 10 tot 15 jaar bereikt willen hebben. Een belangrijk uitgangspunt voor Rijksinvesteringen in infrastructuur is dat in de toekomst meer dan nu integraal gekeken wordt naar de bijdrage van deze investering aan ruimtelijk-economische ontwikkelingen. Dit betekent dat in het kader van verstedelijking ingezet wordt om nieuwe woningen vooral langs bestaande en nieuwe hoogwaardige OV-assen te realiseren. Ook wordt gesproken om te komen tot een mobiliteitsfonds, waarbij aandacht is voor slimme mobiliteitsoplossingen, stimuleren van OV- en fietsgebruik en andere mogelijkheden die bijdragen aan het oplossen van het mobiliteitsvraagstuk.

In de gebiedsgerichte bereikbaarheidsprogramma's wordt door Rijk en regio gekeken naar de (samenhang tussen) woningbouw, ruimtelijke ontwikkeling, sociaal-maatschappelijke impact, innovatieve oplossingen en de verschillende varianten van versterking van OV. Wij vinden dat naast de grote steden Rotterdam en Den Haag ook dit Middengebied ook een stevige impuls verdient waarbij we onder andere inzetten op ZoRo-lichtrail.

In september 2017 is het MIRT-onderzoek Bereikbaarheid Rotterdam-Den Haag vastgesteld. Eén van de richtinggevende conclusies uit dit onderzoek is dat verstedelijking in het Middengebied (gelegen tussen de steden Den Haag, Zoetermeer, Rotterdam en Delft) bij kan dragen aan de agglomeratiekracht in de regio mits ontwikkeld in combinatie met ontwikkeling van Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV). Hierbij moet binnen de gemeente Lansingerland een afweging plaatsvinden in samenhang met economische functies als glastuinbouw en landschappelijke kwaliteiten. Dit vraagt om duidelijke een (lange termijn) visie. Vanuit deze visie kan voor investeringen in infrastructuur met een regionale betekenis met Rijk en regio het gesprek gevoerd worden over mogelijke medefinanciering vanuit MIRT-gelden. De Mission Paper Middengebied vormt hier de start voor. Voorbeeld van een strategische project dat uiteindelijk moet leiden tot een bijdrage vanuit het Rijk is de ontwikkeling van de ZoRo-lijn tot een lightrailverbinding.

Tevens onderzoeken we samen met andere partijen (o.a. de provincie) de mogelijkheid om de ontwikkeling van de Holland Railterminal ook in het MIRT onder te brengen. De ontwikkeling van de Holland Railterminal is een belangrijk project waarbij wij samen met het bedrijfsleven een trekkersrol vervullen in de verdere ontwikkeling en realisatie. Met de realisatie van de Holland Railterminal zetten we in op de eerste klimaatneutrale vervoersketen wereldwijd (CO2 neutraal). Hiermee draagt dit initiatief niet alleen bij aan economische versterking en ontlasten van de wegen, maar geeft het ook een stevige impuls aan duurzaamheid.

Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen in het MIRT.

Corridor A12

Met brief U18.02400 bent u geïnformeerd over de beoogde samenwerking in de A12-zone om te komen tot logistieke hotspot Corridor A12 en de bestuursovereenkomst die hiervoor gesloten is. Deze samenwerking heeft als doel om dit gebied sterker in de markt te zetten, bedrijven aan dit gebied te committeren en met gerichte (infra)investeringen de concurrentiepositie te versterken. In de bestuurs-overeenkomst staan diverse afspraken die moeten resulteren in een sterke logistieke hotspot Corridor A12. Er wordt gewerkt aan afspraken over het 1-loket, gezamenlijke marketing en acquisitie, ontwikkeling van de Holland Railterminal, verduurzaming van bedrijventerreinen, een A12-infra agenda, het versterken van onderwijs en scholing voor transport en logistiek en over een mogelijk alternatief programma voor het westelijke deel van Bleizo. Op al deze lijnen wordt voortgang geboekt. De bedoeling is dat de afspraken uiteindelijk in een samenwerkingsovereenkomst worden vastgelegd. Eind

dit jaar of begin volgend jaar verwachten we overeenstemming te hebben over deze samenwerkings-overeenkomst met goede borging van onze belangen. Als we overeenstemming over de samenwerkings-overeenkomst hebben, informeren we u hierover. Onze inzet is om tot een vruchtbare samenwerking te komen die bijdraagt aan het versterken van de concurrentiepositie, maar ruimte geeft aan partijen passend bij de gewenste ontwikkelingen.

Bleizo-West

Voor Bleizo-West wordt, zoals u weet, verkenningen uitgevoerd op een alternatief ontwikkelprogramma. U heeft tijdens de presentatieavond van 27 juni 2018 kennis kunnen nemen van een mogelijke alternatieve ontwikkelrichting. De keuze tussen het huidige programma, voortkomend uit het Masterplan 'Landschap als Podium' of een alternatief programma kan pas doordacht en verantwoord genomen worden als alle belangen en de lokale en regionale context inzichtelijk is. Het gaat hierbij niet alleen om inhoudelijke beoordeling voor wat betreft de ontwikkelrichting, maar ook om een meer strategische afweging van de ontwikkeling van dit gebied in regionale context. Bleizo heeft unieke gebieds-kenmerken en een strategische positie gelegen tussen alle grote steden in de Randstad. Het station Lansingerland-Zoetermeer gaat begin december open en dit versterkt de strategische positie. Vragen waar de komende periode een antwoord op gevonden dient te worden, zijn onder meer: Hoe verhouden de verschillende ontwikkelmogelijkheden zich tot de vervoerswaarde en de toekomst van het station binnen de regionale context? Hoe ziet Lansingerland zijn eigen regionale positie en wat betekent dit voor de ontwikkeling van Bleizo-West? Het Rijk, de provincie en de MRDH zien met Lansingerland en Zoetermeer de ruimtelijk-economische potentie in de omgeving van de station Lansingerland-Zoetermeer. Willen wij de regie hebben in de gesprekken met deze partijen dan zullen we eerst zelf een duidelijk ontwikkelperspectief moeten maken?

Zonder goed inzicht in de gevolgen van keuzes is het niet mogelijk om een goede afweging te maken. Hier is tijd voor nodig. Waar we in de afgelopen maanden vooral inhoudelijk verkend hebben wat aan alternatief ontwikkelprogramma mogelijk is, werken we in de komende maanden alle belangen en de onderlinge samenhang verder uit. Dit is nodig om vanuit een brede afweging van belangen en in samenhang met ontwikkeling in de regio tot een goed en afgewogen voorstel te komen. Voor deze uitwerking formuleren we samen met Zoetermeer een bestuursopdracht. Afgesproken is dat deze bestuursopdracht voor 1 december geformuleerd is en dat de uitwerking van deze opdracht duurt tot begin april 2019. De uitkomsten hiervan bespreken we in het tweede kwartaal van 2019 met u zodat we weloverwogen en alle belangen overziend besluiten kunnen nemen. Hiervoor maken we een bestuursopdracht en benoemen we bestuurlijke trekkers om dit proces te gaan trekken. Vanuit Lansingerland neemt wethouder Arends hiervoor de lead. Na vaststelling van de bestuursopdracht door de beide colleges delen we de bestuursopdracht met u.

Greenport

De Greenport West-Holland (waar Lansingerland onderdeel van is) levert een substantiële bijdrage aan de economie. De greenportbedrijven in de MRDH vertegenwoordigen een exportwaarde van ruim € 5 miljard en een productiewaarde van ruim € 3 miljard. Tegelijkertijd is de sector aan verandering onderhevig. Zo vinden op het terrein van digitalisering en energie grote transitie plaats, waarbij kennis en innovatie bepalend zijn voor de toekomstige richting van de sector in Nederland. De Greenport is zeer gemotiveerd om binnen de gestelde ontwikkelingen zijn leidende rol en marktpositie vast te houden, met een toenemend wereldwijd bewustzijn van het belang van betaalbare en duurzame voedselproductie.

De clustering van bedrijven heeft in Lansingerland geleid tot een sterk kennisnetwerk voor het hele tuinbouwcomplex met onder andere als resultaat het Horti Science Parc. Het is dé kennisstraat voor de regio met Wageningen UR Glastuinbouw en Delphy als gezichtsbepalende organisaties. Via het Parc worden de banden tussen ondernemers en kenniscentra verder versterkt. De instellingen op het Parc

investeren in kennis die is afgestemd op de behoefte van het bedrijfsleven. Het Parc gevestigd te Bleiswijk krijgt internationaal veel belangstelling uit Europa en de rest van de wereld. De komst van het Tomato Experience Center (TEC), het Green Event Centre Bunnik Plants en het Experience Centre van Koppert Biological Systems hebben geleid tot een versterking van de positie als meest innovatieve glastuinbouwcluster ter wereld.

Het bestendigen en versterken van deze positie vraagt aandacht en inzet. Hieraan wordt door betrokken partijen binnen de Greenport hard gewerkt. Zo heeft de gemeente Lansingerland samen met een consortium van partijen bij de MRDH een verzoek tot bijdrage ingediend voor het versterken van de kennisontwikkeling. Het project versterkt de focus van de greenport door sneller beschikbare kennis toe te leiden naar ondernemers, (jong) talent goed op te leiden en internationaal de profilering van deze sectoren te versterken. Dit project draagt tevens bij aan verdere kennisontwikkeling en daarmee het verstevigen van de internationale koppositie op het gebied van kennis en innovatie in de Greenport. Tevens werken we samen met de gemeenten Pijnacker-Nootdorp, Waddinxveen en Zuidplas en de provincie Zuid-Holland aan een regionaal glastuinbouwbeleid voor het Oostland. Aan de hand van een aantal ambities vindt analyse en verdieping van het functioneren van de sector plaats. De uitwerking moet handvatten bieden om in te kunnen spelen op de dynamiek bij het bedrijfsleven door het versterken van de ruimtelijk-economische structuur, zodat de toekomstbestendigheid van het glastuinbouwcluster in de regio Oostland gewaarborgd blijft. Begin 2019 worden hier de eerste resultaten van verwacht. Deze uitkomsten moeten geborgd worden in de Visie Middengebied en onderdeel zijn van de ruimtelijk-economische ontwikkeling in dit gebied.

Medio 2019 ontvangt u een voortgangsrapportage van de greenport visie, zoals in de mid-term review is aangegeven. Hierin geven we aan hoe de greenport zich ontwikkeld, welke acties zijn uitgevoerd en wat er voor de periode daarna op de agenda staat. Hierbij betrekken we ook de uitkomsten van de bovengenoemde verkenning voor het Oostland. Verder informeren we u halfjaarlijks over onze internationale activiteiten en als er nieuws is over specifieke (subsidie)projecten.

Regionale energiestrategie

In het nationale klimaatakkoord is afgesproken dat er landelijk regio's worden gevormd waarbinnen een regionale energiestrategie (RES) wordt opgesteld. De samenwerkende lokale overheden in de Metropoolregio Rotterdam-Den Haag hebben afgesproken binnen het gebied van de MRDH samen een RES op te stellen. Het haven industrieelcomplex en de glastuinbouw worden hierop aangehaakt.

Doelstelling vanuit het nationale klimaatakkoord is de reductie van CO₂ uitstoot in 2050 van 95% ten opzichte van 1990. De RES brengt in beeld welke stappen gezet kunnen worden om te komen tot een betaalbare, betrouwbare, schone en veilige energievoorziening voor iedereen in de regio Rotterdam-Den Haag in 2050. Deze regionale bijdrage wordt op nationaal niveau gecombineerd met andere regionale- en sectorale aanbiedingen om te spiegelen aan de nationale doelstelling.

Op dit moment wordt in de regio verkend welke opgave er is en op welke wijze wij de klimaatdoelstellingen kunnen halen. Het gaat om de mogelijkheden voor wind-, zonne-energie en de warmtepotentie binnen onze gemeente maar ook vanuit het havencomplex. De optelsom van bronnen worden door ons als input gegeven voor de op te stellen RES. Wij verwachten u medio 2019 een concept-RES voor te kunnen leggen. Tevens werken wij aan een duurzaamheidsvisie welke we in december met u gaan bespreken. Tegelijkertijd informeren wij u middels een brief over de huidige stand van zaken van de belangrijkste duurzaamheidsprojecten.

Warmte Samenwerking Oostland

Binnen de Greenport is het energieakkoord Greenport West-Holland gesloten. De sector en overheden hebben onder andere afgesproken vanaf 2020 nieuwe kassen klimaatneutraal worden en dat 50% energiebesparing bij bestaande kassen wordt gerealiseerd. De omschakeling van fossiele naar duurzame warmte is een belangrijke stap om ons tuinbouwcluster een innovatieve wereldspeler te laten blijven. Tevens levert het een grote versnelling op in het verlagen van het gasverbruik binnen de gemeente.

Het opzetten van een energiesysteem dat hierin voorziet is een zeer grote opgave en overstijgt onze gemeentegrenzen. Een gebiedsdekkend netwerk van warmteleidingen en CO₂-leidingen is hiervoor een vereiste. Dit netwerk dient vervolgens gevoed te worden door zowel lokale als decentrale duurzame bronnen. Door de verspreiding van duurzame warmte via dit netwerk kan er gefaseerd afgestapt worden van de gasketels in de tuinbouw. We zetten hierbij in op een open net, waarbij lokaal opgewekte warmte, bijvoorbeeld vanuit geothermie en biomassa, teruggesteerd kan worden aan het net. Om voldoende capaciteit en leveringszekerheid te verkrijgen dient dit net te worden aangesloten op toekomstige regionale leiding van Rotterdam naar Leiden. Zo kan ook warmte uit andere bronnen worden gebruikt, zoals restwarmte vanuit de Rotterdamse haven.

Het ontwerp, realisatie en exploitatie van een dergelijk netwerk is een zeer complex geheel. Om hier regie in te nemen hebben wij samen met gemeente Pijnacker-Nootdorp en LTO Glaskracht in 2018 de Warmte Samenwerking Oostland (WSO) opgericht. Zo bundelen we onze krachten, behartigen onze belangen en werken we proactief aan dit vraagstuk. We organiseren en bundelen de warmtevraag, om zo een serieuze partij te zijn en businesscases aantrekkelijker te maken. Omdat de uiteindelijke realisatie en exploitatie door de markt moet plaatsvinden, brengen we marktpartijen bij elkaar om de haalbaarheid te onderzoeken. Ook betrekken wij de tuinbouw, als belangrijke afnemer, in dit proces. In de afgelopen periode hebben wij marktpartijen bij elkaar kunnen brengen die gezamenlijk de haalbaarheid willen onderzoeken. In de komende periode zal dit worden uitgewerkt. Wij onderzoeken hierbij ook de mogelijkheden om woningen aan te sluiten op dit warmtenetwerk.

Op regionaal niveau behartigen wij de belangen voor ons tuinbouwcluster bij de aansluiting op te realiseren hoofdleidingen. De tracékeuze is nog niet definitief, er wordt nog gesproken over twee varianten. Een variant door het 'midden' via Delft en Den Haag (eventueel naar Leiden), onder leiding van Havenbedrijf Rotterdam en Gasunie. En een variant 'Oost' via de gemeente Lansingerland naar Leiden, onder leiding van Warmtebedrijf Rotterdam. We zouden op beide opties aangesloten kunnen worden. Het is de verwachting dat op korte termijn een keuze wordt gemaakt tussen deze twee varianten. Onze invloed op de definitieve keuze is beperkt, veel hangt af van een haalbare businesscase voor de initiatiefnemers. Wij zetten ons in om de businesscase om Lansingerland aan te sluiten op het warmtenet zo goed mogelijk bij initiatiefnemers op het netvlies te houden. Een aansluiting geeft ons een extra mogelijkheid om van gas los te realiseren. Samenwerking voor de komst van deze leiding maakt ons sterker en draagt bij aan het realiseren van onze eigen doelen.

Vervolg

Het bovenstaande maakt duidelijk dat er op dit moment veel speelt en veel samenkomt. Dit vraagt om een integrale aanpak om tot goede keuzes en gerichte inzet te komen. De Mission Paper Middengebied zien we als startpunt voor de verdere uitwerking van een visie voor dit gebied, maar ook voor de inzet op concrete projecten. Hiervoor wil het college alle belangen en contexten goed inzichtelijk maken om zo doordacht en samenhangend een concretiseringsslag te maken voor projecten die de visie verder brengen. Voor de visie doen we dit samen met onze buurgemeenten, provincie en MRDH, waarbij voor de projecten meer sprake zal zijn van maatwerk. Om aanspraak te kunnen maken op financiële middelen binnen Rijk en regio zullen we hard moeten werken om vanuit een duurzame positionering van Lansingerland concrete projecten te benoemen. De komende periode willen we graag met u als gemeenteraad in discussie over de positionering en de concrete projecten welke hieruit voortvloeien.

Het college wil u voorstellen om begin Q2 2019 een beeldvormende avond te organiseren waarin we naast alle bovengenoemde strategische dossiers met u in gesprek gaan over de samenhang en geboekte voortgang. De bijgevoegde Mission Paper Middengebied bieden we op korte termijn aan de Commissaris van de Koning en de betrokken gedeputeerden aan om onze boodschap kracht bij te zetten.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'L' and 'V' intertwined.

Lucas Vokurka
Secretaris

A handwritten signature in blue ink, featuring a stylized 'P' and 'v' followed by a long, sweeping horizontal line.

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Bijlage:

- T18.13202 - Mission Paper Middengebied